І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 40. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го БЕРЕЗНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 2, 1962 No. 40. VOL. LXIX.

ЗДА ВІДНОВЛЯЮТЬ ПРОБНІ АТОМОВІ ЕКСПЛЬОЗІЇ В ПОВІТРІ

ПРЕЗИДЕНТ МАЄ ПОВІДОМИТИ ПРО ЦЕ В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ; ПЕРШІ ПРОБНІ ЕКСПЛЬОЗІЇ МОЖЛИВІ НА ПОЧАТКУ КВІТНЯ

Вашингтон. — Президент Кеннеді вирішив, що ЗДА мусять відновити пробні атомові експльозії в повітрі. З урядових кол заявляють, що в найближчому часі Президент повідомить про це громадянство. 7-го лютого ц. р. він сказав був на пресовій конференції, що рішення в цій справі západe ще перед кінцем лютого. Представники закордонних амбасад у Вашингтоні заявили 28-го лютого, що досі їхні уряди не дістали повідомлення в цій справі, але сподіваються його дістати кожної хвилі. Білий Дім приготовляється поінформувати про це конгресових провідників. Повідомлення про відновлення пробних атомових вибухів повинно відбутися ще надовго перед запланованою конференцією в справі роззброєння в Женеві на 14-го березня, бо повідомлення серед самою конференцією було б невідповідне. Фахівці заявляють, що перші пробні вибухи не зможуть скорше відбутися, як після 15-го березня, бо треба повідомити фльоти чужих країн про місце пробних вибухів, і треба підготовити терен до проб. Проби могли б відбутися на острові Джанстона, що є віддалений на 700 миль на південний захід від Гонолюлю, або з кораблів, але треба опублікувати осторогу 14 днів перед пробною експльозією. На основі порозуміння з Великою Британією ЗДА можуть переводити пробні експльозії на англійському острові Різдва Христового, але приготування до цього мусіли б тривати принаймні цілий березень. Уряд ЗДА не хоче вікладати на довший час пробних експльозій в повітрі, бо вони є важливі для оборони цієї країни. Хрущов заявив був після того, як президент Кеннеді згадав про можливість відновлення пробних вибухів в повітрі, що це буде нова аґресія проти СССР. Але цілий світ знає, що минулого року Хрущов секретно відновив пробні експльозії, хоч в Женеві тривала конференція про контроль атомової зброї. Сподіваються, що представники СССР поведуть пропаґанду проти ЗДА з цього приводу, але президент Кеннеді вирішив не турбуватися тим, бо весь світ знає, що ЗДА хотіли б дійти до обмеження зброєнь, включно із продукцією атомових бомб і ракет, але бажають, щоб була певна контроля. Таке саме становище займе американська делеґація на роззброєневу конференцію в Женеві, що має почнеться 14-го березня.

Ґенеральна Рада Крайової Ради Церков за зміну іміґраційного закону

Кензас Сіті, Кензас. — Ґенеральна Рада Крайової Ради Церков вирішила закликати Конґрес, щоб перевів зміну іміґраційних законів, які є дискримінаційними у відношенні до деяких держав і народів. Змінити треба іміґраційні закони з огляду „на моральні засади в справах оцінки всіх народів" і тому, що цього вимагає добробут цієї країни. Теперішній іміґраційний закон, стверджує ця рада, не є згідний з християнським навчанням про рівність всіх народів, і він не відповідає інтересам цієї країни. В теперішньому законі не є справедливою система квот із окремих держав. Іміґранти повинні прибувати до ЗДА на засаді таких 4-ох прикмет: 1. Нові іміґранти повинні бути вишколеними фахівцями в окремих ділянках, 2. Вони повинні бути тими, які зможуть скріпити економічне і громадська життя ЗДА, 3. Першенство мають ті, що об'єднуються тут із своєю родиною, 4. Закон повинен постійно дозволяти прибувати до цієї країни політичним втікачам.

Повінь в 7-ох стейтах; в Південній Дакоті 36 нижче зера, а в Алабамі 80 тепла

Ню Йорк. — Юнайтед Пресс Інтернешел повідомляє, що в дні 28-го лютого в 10-ох стейтах падали зливні дощі і спричинили повені, бо ріки вийшли з берегів і залили численні автостради. Дощ падав від Огайської долини до стейтів Кентаки, Західньої Вірджінії, Теннесі і Аркенсо. Понад 4,000 осіб є без даху над головою. На півдні в Алабамі температура дійшла до 80 ступнів тепла. В Джорджії, в Атланті термометер піднісся до 79°. На півночі, в Південній Дакоті барометер впав до 36 нижче зера, що є рекордом для місяця лютого. Холод дійшов і до Кензасу, а в стейті Текcас температура була нижча від 32 ст. Внаслідок такої погоди є численні жертви в людях.

Помер Василь Сметана

Василь Сметана, довголітній член УНСоюзу та довголітній предсідник 97 Відділу УНС в Пасейку, Н.Дж., як теж кількакратний делеґат на конвенціях УНСоюзу, помер дня 25-го лютого ц.р. Покійний походив з Котова, пов Новий Санч, Лемківщина; був членом УНСоюзу від 1921 року. Залишив у смутку численну родину та приятелів і велику союзову громаду, для якої довгі роки трудився.

В АМЕРИЦІ

● Президент Кеннеді відзначив тиждень від 8-14 квітня як Панамериканський Тиждень. 14-го квітня припадає 72-го річниця організації системи американських держав, яка тепер діє як Організація Американських Держав.

● Голова ради губернаторів Нюйоркської біржі Дж. Труман Бідвелл зрезиґнував із свого становища після того, як федеральне жюрі оскаржило його в тому, що в 1956 і 1957 роках не зголосив до податкового уряду прибутків в сумі дол. 83,707.83 і тим способом не заплатив податків на суму дол. 55,998.83. Рада прийняла цю резиґнацію. Бідвелл заявляє, що оскарження є неправильне, бо він платив всі податки за згадані роки.

● Представник Американського Лікарського Товариства Олівер Філд, промовляючи на зборах добродійної інституції в Клівленді, заявив, що „більша частина вітамінової промисловости" є основана на обмані. Громадянство видає дол. 500 мільйонів на вітаміни, дол. 250 мільйонів на ліки проти артретизму і ревматизму і дол. 50 мільйонів на лікування пістряка. „Смішним є твердження", казав він, що вітамінові піґулки мають чудодійну силу. Вітамінів потребують діти до одного року життя, деякі діти до 5-го року життя і люди повинні вживати вітамін тільки на порученця лікаря, а в інших випадках „купувати добре м'ясо", а не вітаміни.

● Секретар рільництва Орвілл Л. Фріман заявив, що продуктивність совєтських фарм є на 100 років позаді від американських фарм. Американський фармер продукує стільки продуктів, що вистачило б на 26 осіб, а совєтський фармер для 6-ох осіб річно, і стільки виносила фармерська продукція в Америці 100 років тому.

НЮ ЙОРК ВІТАЄ АСТРОНАВТА ГЛЕННА

1-го березня місто Ню Йорк вітає першого американського астронавта Джана Г. Ґленна, який облетів Землю. Місто приготоване до того, щоб ця парада була найбільшою в історії Ню Йорку. Гарна погода сприяє тому, щоб сотки тисяч людей з'явилися на вулицях міста, якими у відкритому авті має їхати полковник Ґленн. 900 фунтів конфетті мають висипати на героя космічних просторів.

Летунство з успіхом випустило сателіт „Дісковерер XXXVIII"

Летунська база Ванденберґ, Каліфорнія. — Представник летунства повідомив, що 27-го лютого з повним успіхом вдалося випустити в полярному напрямі сателіт „Дісковерер XXXVIII". Не подано, на якій висоті він літає, ані часу, скільки він потребував на те, щоб дістатися в орбіту. Комбінована ракета Тор, яка викинула цей сателіт вгору, може вказувати на те, що цей сателіт може літати на висотах 100 до 500 миль і що на один лет довкола Землі потребує коло 90 мінут. Не подано також, які інструменти має цей новий сателіт. Попередні сателіти з цієї серії мають інструменти, що можуть виявляти і контролювати інструменти на сателітах „Майдас" і „Самосах".

Президентська Комісія стверджує потребу основних реформ на залізницях ЗДА

Вашингтон. — Президентська Залізнича Комісія, яка з доручення Президента переводила протягом кільканадцяти місяців розгляд системи й умов праці на американських залізницях, передала президентові Кеннеді звідомлення із своєї праці з рядом рекомендацій щодо здійснення потрібних в цій ділянці реформ. Найважливішою вимогою комісії є конечність редукції фіктивних занять, значить припинення затруднювання непотрібних з огляду на автоматизацію праці службовців і робітників, яких тепер є понад 30,000 осіб. Усю цю велику кількість залізничого персоналу керівництва американських залізниць мусіли затруднювати й оплачувати під тиском робітничих спілок і це лягало важким тягарем на адміністрацію залізниць і причинювалося до банкрутства багатьох залізничих ліній. Крім звільнення цього надміру персоналу комісія пропонує у своєму звідомленні ще ревізію робітничих платень, яка в багатьох випадках поправить ситуацію службовців і робітників, як теж модернізації влаштувань і технічних умов праці. Працювала комісія під проводом Саймона Г. Ріфкінда, колишнього федерального судді, і до її складу входило теж п'ять представників спілок. Звідомлення комісії не було однозгідне, бо саме представники робітничих спілок висловили свою непогодженість із рекомендаціями більшости комісії, заявляючи, що вони приведуть до збільшення безробіття.

Палата прийняла проєкт про перевишкіл 410,000 робітників

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 28 лютого прийняла законопроєкт про те, щоб федеральна скарбниця могла видати $262 мільйони на перевишкіл коло 400 000 робітників. За цей проєкт голосували 354 конґресмени, а проти були тільки 62. Перевишколювати мають тих безробітних, які не мають фахового вишколу і є без праці. Минулого року Сенат прийняв був подібний законопроєкт, щоб впродовж 4-ох років можна було видати $625 мільйонів на перевишкіл робітників. Палата призначила менше на цю ціль, бо сума $265 мільйонів мала б бути видаткована в двох роках. Окрема конґресова конференція, складена з конґресменів і сенаторів, має узгіднити обидва законопроєкти. За видатки на перевишкіл робітників голосували представники обидвох партій, бо це важлива проблема, що настала внаслідок механізації праці, яка позбавила праці численних робітників.

Піяністка Люба Жук дала концерт в Шикаґо

Шикаґо (в. н.). — Минулої неділі, 25-го лютого, в авдиторії св. Николая в Шикаґо відбувся фортепіяновий вечір — речиталь відомої нашої піяністки Люби Жук з Монтреалю. У програму вечора входили твори Брамса, Шумана, Бетговена та українських композиторів Лисенка, Верниківського і Фоменка. Друга частина концерту була виповнена переважно творами Шопена, в яких Люба Жук виявила себе дійсним віртуозом. На домагання численної публіки, яка зустріла піяністку квітами і оплесками, — Люба Жук виконала як наддатки твори Якименка і Барвінського. Спонзорами цієї успішної імпрези були — ТУСК „Обнова" — Шикаґо, Ліґа АУП, Кредитова Каса „Самопоміч", Чоловічий Хор „Сурма" і Видавництво М. Денисюка. День передтим подібний концерт, Люби Жук, влаштований Мішаним Хором „Дніпро", відбувся в Ст. Пол, Міннесота. Люба Жук має в найближчих тижнях заплановані концерти в Ню Йорку, Філядельфії, Вінніпеґу і Торонті.

ФЕДІР ДУДКО, ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК І ЖУРНАЛІСТ ПОМЕР В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В четвер дня 1 березня о год. 5.30 ранку помер тут на 77-му році життя у шпиталі по короткій і важкій недузі, внаслідок удару серця, видатний український прозаїк, автор багатьох повістей й оповідань Федір Дудко. Народжений 1885 року на Чернигівщині, виступив із своїми оповіданнями і статтями в українській пресі вже 1907 року. Був учасником визвольних змагань і в 1920 році разом з урядом й армією УНР еміґрував в Західню Україну і жив у Львові, працюючи в бібліотеці НТШ і як редактор багатьох видань. Зі Львова еміґрував в Західню Европу в 1949 року прибув до ЗДА, не залишаючи й тут письменницької і журналістичної праці і друкуючи свої писання і статті теж і на сторінках „Свободи". Покійний був автором багатьох романів й оповідань, зв'язаних своєю тематикою здебільша із добою українських визвольних змагань, як теж кількох історичних романів. Його перу належать збірки оповідань „Отаман Крук", „Дівчата очайдушних днів", „Глум" і повісті „В заграві", „Чорторий", „Квіти і кров", „На згарищах", „Прірва", історичний роман „Великий Гетьман" — історичне оповідання „Стрибожа внука", оповідання для дітей та ін. Покійний осиротив дружину і дві замужні доньки за д-ром Романом Осінчуком та інж. Володимиром Хамулою. Панахида відбудеться в п'ятницю 2-го березня о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, а похоронний похід вирушить з-під названого заведення в суботу, 3-го березня о год. 9-ій ранку на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку.

Західня Німеччина підтримує стратеґічний плян Америки

Бонн. — Франц Йосиф Штравс, західньо-німецький міністер оборони, з'ясував в розмові з журналістами становище Західньої Німеччини у відношенні до двох військово-стратеґічних концепцій — ядрової війни, як невідхильної у випадку нового міжнародного конфлікту, та війни веденої звичайними родами зброї. Франц Йосиф Штравс заявив повну льояльність Західньої Німеччини у відношенні до Північно-атлянтійського пакту (НАТО) і зокрема З'єдинених Держав, але звернув увагу на два моменти, вирішні для західньо-німецької військової політики: на території Західньої Німеччини західні альянти мають величезні запаси тактичної ядрової зброї та, поруч з цим, західньо-німецькі збройні сили відбудовані виключно для воювання звичайними родами зброї і атомової зброї не мають. Штравс признав слушність концепції, що коли б вибухла війна, то в початковій стадії вона буде вестись звичайними родами зброї. Тоді дипломати матимуть ще можливість клеїти мир і це буде так звана „павза", як протилежність до так званого „пляну Радфорда", колишнього голови шефів об'єднаних штабів ЗДА, за яким передбачувалось негайну масову американську атомову контратаку. Штравс боронив західньо-німецьку військову політику проти закиду збоку критиків, що — мовляв — в атомовій війні даремними є зусилля і гроші, витрачувані на суходільну армію і летунство без атомової зброї.

Державний департамент боронить свою політику в холодній війні

Вашингтон. — Заступник державного секретаря Дж. Болл спротивився характеризуванню сучасної американської закордонної політики, наче б вона була наставлена радше на проґру, як на виґру в холодній війні. Він заявив на Спеціяльній сенатській Підкомісії, що засідає під проводом сен. Джона Стенніса, що „ведення політики в добі холодної війни — це не є забава в розбійників і поліціянтів" та що тому взагалі не слід оперувати термінами „виґра" чи „проґра". Дж. Болл боронив принцип цензурування промов старшин конечністю звертати увагу на „чотирьох слухачів" таких промов: американських громадян, народів і держав союзників Америки, невтральних і комуністичних спільнот. Він відмовився також назвати за іменем цензорів таких промов, але обіцяв дати пояснення до деяких процензурованих промов, якщо цього зажадає Підкомісія. До найбільших суперечок дійшло між Дж. Воллом і сенатором Стромом Тирмондом, ґенералом резерви, який гостро атакував державний департамент. Сен. Джон Стенніс оприлюднив листа, що його названа сенатська Підкомісія дістала від колишнього голови шефів об'єднаних штабів, адмірала Артура Редфорда, який різко критикував меморіял голови сенатської закордонної Комісії Дж. В. Фулбрайта, що вимагав цензурування старшинських промов.

Куба ще раз скомпромітувалась в ОН

Об'єднані Нації. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй, яка зійшлась в минулий вівторок 27 ц. м. на домагання Куби, що внесла скаргу проти З'єдинених Держав за злогадне приготовлювання „аґресії", не захотіла навіть вислухати Куби і тим самим змісця відкинула її скаргу. Головою Ради Безпеки на цей місяць є Адлей Стівенсон, який проте не робив ніяких труднощів Кубі в її процесі проти ЗДА. Однак розгляданню її скарги рішуче спротивився британський делеґат сер Патрік Дін, який пригадав, що тільки в минулому тижні Ґенеральна Асамблея відкинула подібну скаргу Куби та що у вересні 1960 року ту саму скаргу відкинула Рада Безпеки. В голосуванні над процедуральним питанням, чи допустити кубинського делеґата для умотивування скарги проти ЗДА, тільки чотири держави — СССР, Румунія, З'єдинена Арабська Республіка і Гана — голосували „за", а 7 стрималися. Тому, що треба 7 голосів „за", щоб будь-яка пропозиція перейшла, то вся справа автоматично була вичерпана.

В Йорданії починає діяти новий уряд

Амман. — Король Гуссейн призначив новий уряд під головуванням прем'єра Васфі аль - Талля, який приступив відразу до реформ, що їх ще недавно трудно було навіть припустити. І так, проголошено загальну політичну амнестію для всіх противників режиму, крім комуністів, — скасовано всякі обмеження для подорожуючих, — скасовано окремі перепустки для виїзду до сусідніх країн, — поведено гострі репресії проти хабарників та запрошено американського дорадника у фінансових справах. В новому уряді є 5 міністрів, які недавно скінчили американський університет в Бейруті в Ливані. Новий прем'єр не був дуже популярний, але має марку енерґійної людини, яка не лякається говорити неприємну правду в очі й самому королеві.

АРАБИ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ПЕРЕМИР'Я В АЛЬЖИРІ

Туніс. — За коротким комунікатом тимчасового уряду Альжиру, себто верхівки альжирсько - арабських націоналістів з осідком в Тунісі, Національна Рада Альжирської революції, яка в складі 54-ох осіб нараджувалась впродовж шістьох днів в Триполі в Лібії, уповноважила згаданий уряд „продовжувати теперішні переговори". Насправді — за всіма коментарями — це означає затвердження отим альжирсько - арабським псевдо - парляментом дотеперішніх вислідів затяжних тайних французько - арабських переговорів. Залишились до вирішення тільки вже технічні подробиці, що мають бути узгіднені впродовж найближчого тижня. Проголошення перемир'я в близько восьмирічній партизанській війні передбачується вже на день 8 березня ц. р. Для затвердження висліду тайних французько - альжирських переговорів треба було чотирьох п'ятих голосів зібраної в Триполі верхівки альжирсько-арабських націоналістів. Порозуміння з Францією було вже раніше затверджене згаданим тимчасовим урядом альжирсько - арабських націоналістів і тому відновлення ратифікації того порозуміння було б рівнозначне з дискредитацією того уряду. Тому згори передбачувалось, що наради в Триполі дадуть позитивний вислід. Його можна було пізнати по вдоволених і всміхнених обличчях членів тимчасового арабсько - альжирського уряду, які вернулись з Триполі до Тунісу. Французький президент де Голь скличе коло 8 березня ц. р. парлямент для складення перед ним важливої деклярації в справі Альжиру. Сподіваються швидкого розв'язання парляменту та розписання нових виборів, мабуть, на 29 квітня ц. р. Тим часом найважливішою проблемою стає боротьба проти французьких екстремістів в Альжирі, які вхопились за масовий терор, як засіб до зірвання миру з арабами. Альжирсько - арабські підпільники, які до цього часу боролися проти французької адміністрації, тепер разом із французьким урядом звернулись проти французьких колоністів, що їх називають „фашистами" і „расистами". Терор і контр-терор продовжується в Альжирі та затьмарює радість з приводу закінчення французько - мусульманської війни.

11-го ЖОВТНЯ ПОЧНЕТЬСЯ В РИМІ ВСЕЛЕНСЬКИЙ СОБОР

Рим. — Центральна підготовча Комісія до Вселенського Собору визначила дату його відкриття Папою Іваном XXIII на 11 жовтня цього року. Вселенський Собор буде відкритий в базиліці Святого Петра. У Головній підготовчій Комісії, яка тепер засідає, беруть участь 60 кардиналів, 5 патріярхів, 27 архиєпископів і 6 інших духовників, разом з багатьма секретарями. Голова Комісії для справ шкіл і семінарій, кардинал Джузеппе Піццардо, ствердив, що для 418 мільйонів католиків у світі є тепер тільки 228.000 духовників, отже тільки половина того числа, що повинно бути. Головна підготовча Комісія турбувалася питанням зменшеного числа молодих людей, що зголошуються до духовного стану. Офіційною мовою на Вселенському Соборі буде латинська мова, „щоб оминути Вавилонську вежу" — як висловився кардинал Антоніо Бассі, один із найкращих знавців латини.

Хрущов відновляє справу „миру" з комуністичною Східньою Німеччиною

Москва. — В середу 27-го лютого проголошено в Москві офіційний комунікат, за яким в понеділок і вівторок відбулись там наради між Хрущовим і партійним диктатором Східньої Німеччини Вальтером Ульбрихтом. По совєтському боці в тих нарадах взяли участь ще Леонід Брежнєв, Фрол Козлов і Алєксій Косиґін, а з Ульбрихтом приїхали до Москви Бруно Ляйшнер і Отто Вінзер. Головною темою нарад було підписання „миру" та „нормалізація" відносин в Західньому Берліні". Це та стилізація, якої вживав Хрущов від початку зголошення свого пляну щодо підписання мирового договору з „двома Німеччинами" та скасування прав західніх держав втримувати в Західньому Берліні свої військові ґарнізони, як ґарантів західньо - демократичного ладу в тому місті. В теперішньому комунікаті не говориться про сепаратний мир, але західні коментатори здогадуються, що викликання до Москви східньо - німецьких слуг та відновлення разом із ними проблеми „миру" на совєтський лад — є заповіддю дальшого загострення ситуації. Сподіваються нової совєтської політичної офензиви, якій товаришуватимуть нові погрози, шантажі і лайки. Цю справу в'яжуть з щораз ближчою Женевською конференцією роззброєння, яка почнеться 14-го березня ц. р. Всі погоджуються, що поки існує небезпека війни з приводу Берліну — про ніяке роззброєння не може бути мови. Хрущов обіцяв тепер Ульбрихтові також нову господарську допомогу.

У СВІТІ

● В Австрії поведено масову кампанію проти алькоголізму. Урядові чинники, лікарі, духовники, учительські кола і промисловці беруть участь в протиалькогольній акції. Забороняється продавати алькогольні напитки на тереніі промислових закладів, обмежується продаж в алькогольних крамницях і шинках.

● Албанський прем'єр Мехмет Шеху видав заклик до албанського народу, щоб усі „тримали напоготові кріси". Албанський прем'єр знову гостро таврував Хрущова, який хоче завести торговельну блокаду проти „соціялістичної" країни. Мехмет Шеху відгрожувався, що всякі злобні затії Хрущова скінчаться невдачею.

● Грецький міністер фінансів Спирос Теотокіс зголосив в грецькому парляменті новий бюджет на дол. 835,500.000, при чому заповів, що коли Америка відмовиться від дальшого помагання Греції, то не можна буде здійснити всіх господарських плянів. Він признав, що коли б не допомога з Америки, то Греція була б не тільки фінансово збанкротувала, але й втратила свою самостійність. ЗДА видаткували на Грецію від кінця останньої війни грішми, зброєю і харчами дол. 41,200.000.000.

● У Штутґарті в Західній Німеччині почався судовий процес проти 51-річного колишнього сержанта СС Фелікса Ляндава, в останньому часі декоратора, — за те, що він у липні 1941 року особисто призначив у Польщі 20 жидів до розстрілу нібн у відплату за втечу 17-х жидів з робітничої сотні.

● В Англії панувала з початком цього тижня препогана зимова погода: сніговії, переплітані дощем і морозом, внаслідку чого цілі місцевості були завіяні сніговими заспами, а шляхи покриті льодом. Багато шляхів стали цілком нездатними для комунікації. Під Лондоном творилися непроглядні черги авт, що посувались вперед черепашим темпом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Опіка над здоров'ям

Звернення президента Кеннеді до Конгресу з минулого вівтірка 27-го ц. м. в справі державної опіки над недужими старими людьми знову актуалізує цю болючу і все ще не поладнану проблему. Вона була одним з найперших гасел Дж. Ф. Кеннеді в його виборчій кампанії. На обіцянку Джана Ф. Кеннеді включити опіку над недужими громадянами віком понад 65 років у систему Соціяльної Забезпеки вказувано, як на найбільш яскравий і наявний доказ, що тільки демократичний Президент всилі поширювати й поглиблювати соціяльне законодавство в Америці. На жаль, ця обіцянка не була здійснена в першій сесії теперішнього 87-го Конгресу, що гірше — цієї справи не допущено навіть на розгляд на пленумі Палата Репрезентантів. А що 87-ий Конгрес має перевагу демократів над республіканцями в Палаті Репрезентантів у відношенні 260 до 174, а в Сенаті 64 до 36, то така мачушина постава демократичних законодавців до справи, яка у великій мірі причинилась до виборчої перемоги демократичного кандидата на Президента, перетворила цю соціяльну справу в партійну розгру.

Моральне зобов'язання президента Кеннеді супроти його виборців продиктувало йому внести вдруге законопроєкт про медичну опіку над старшими людьми, поширивши його й уточнивши. Його згадане вгорі звернення складається з десятьох уступів, з яких найважливіші два перші: „Медична забезпека для старших осіб" і „Медичний професійний персонал". Мова в них про включення в систему державної Соціяльної Забезпеки шпитальної й домашньої опіки над хворими громадянами в означеному віці, з докладним уточненням тієї опіки та додаткових оплат до Соціяльної Забезпеки всіх працюючих. В наступній частині звернення говориться про державну допомогу для вишколювання професійного медичного персоналу, що його Америка має замало. Увесь законопроєкт сповнений духом турботи за здоров'я громадян і, зокрема, турботою за здоров'я старших і непрацездатних громадян, з-посеред яких багато в своєму житті якнайкраще заслужились для народу і держави, та на старість залишилися без матеріяльних можливостей лікування.

Президент покликається на існуючі вже в Америці осяги соціяльного законодавства, яке передбачає державну допомогу у випадку переходу громадянина в стан спочинку, його смерти, нездібности до праці і безробіття. Президент промовчує, що в усіх цих випадках молоде американське соціяльне законодавство стоїть далеко позаду західньоевропейського, особливо щодо емеритів. Все ж у названих ділянках існує деяка забезпека. Зате в ділянці опіки над здоров'ям громадянин зданий виключно на власні засоби, на власну спроможність лікуватись приватно, при одночасних найвищих у світі коштах американського лікування — однаково у лікарів, як і в шпиталях. Американське Лікарське Товариство не раз таврується пресою, як „найбільше монопольне підприємство" в ЗДА. Разом із великими приватними медично - асекураційними компаніями воно докладає найбільших зусиль і витрачає найбільші гроші на „лабіїстів", щоб не допустити до лібералізації законодавства в справі охорони здоров'я. Подібну кампанію передбачається й тепер, і можна почути дуже скептичні голоси щодо шансів зголошеного Президентом законопроєкту.

Шкодить цій добрій справі некорисна опінія, яку здобула собі теперішня адміністрація за те, що ніби безтурботно витрачає гроші зі шкодою для податковців і для збалансування державного бюджету і утривалення долара. Але коли навіть розбудову нової сіті шляхів можна було б назвати „люксусом", дармащо й вони потрібні, то напевне ніхто не може закинути старим, хворим людям, які не мають засобів лікуватися приватно, що вони вимагають від держави „люксусу". Тому, коли б тепер Президент провів через Конгрес закон про опіку над здоров'ям — то це був би дійсно великий осяг.

Ще три укази

Сорок чотири роки проводять московські большевики безупинну, зусильну боротьбу з „клясовою мораллю експлуататорів", з „релігійними забобонами" й іншими „залишками капіталістичного думання", визначаючи їх, як головне джерело і первопричину всіх людських лих, зокрема злочинности у взаєминах між людьми. Сорок п'ятий уже рік трублять комуністи, що вони встановили нову, „комуністичну законність", і виховують в цьому напрямку цілі покоління. Комуністи твердять, що це тільки вони утверджують нехтувані нібито „при пануванні експлуататорів" обов'язуючі норми моральности й справедливости і запевняють увесь світ в своїй пропаґанді, що при комунізмі відімре не тільки держава із своїм примусом, але й конечність стосувати адміністративні та кримінальні кари. У прийнятій минулого року новій програмі КПСС так і сказано, що „в процесі переходу до комунізму чимраз більше зростає роля моральних засад в житті суспільства, поширюється сфера діяння морального фактору і відповідно зменшується значення адміністративного регулювання взаємовідносин між людьми".

Які далекі всі ці заяви й твердження до фактичного стану, як розбігаються вони з існуючою совєтською дійсністю — про це може свідчити історія останніх десятьох місяців, починаючи від травня минулого року, зокрема нові укази про встановлення кари смерти за різного роду злочини, які в жадній державі світу не каралися й не караються карою смерти в мирний час. Так, після минулорічних указів про введення кари смерти за спекуляцію, розкрадання державного і громадського майна, збройні напади на тюремну та концтаборну адміністрацію, лютий 1962-го року приніс відразу три нові укази про введення кари смерти за такі злочини, як хабарництво, зневага поліційних органів або чинний їм спротив і ґвалтування жінок та неповнолітніх дівчат.

Ніде у світі держава не стосувала таких надзвичайних драконівських заходів у час „закріплювання простих норм моральности та справедливости" і зменшення злочинности, про яке день-у-день твердить совєтська преса. Всюди у світі такі надзвичайні декрети проголошувано в обличчі актуальної і гострої конечности, у час зростання і поширення злочинности, в період збільшування кількости доконуваних злочинів. Проголошені минулого року і тепер совєтські укази, які встановлюють кару смерти навіть за такі злочини, як хабарництво, доказують, що злочинність в Совєтському Союзі поширилася до тієї міри, що її нема вже змоги поборювати з допомогою виховних чи й навіть адміністративних засобів, а треба для цього „вищої міри покарання", такої, як розстріл. Якщо встановлюється кару смерти за брання і давання хабарів в „обтяжуючих обставинах", то це значить, що хабарництво і підкупництво практикується в Совєтському Союзі в загрозливо широкій мірі. Коли в спеціяльному указі проголошується кару смерти за убивство, за спричинення шкоди для здоров'я і чести міліціонерів і народних дружинників, то це значить, що такі факти в Совєтському Союзі стоять на денному порядку і що їх кількість зростає. Так само й проголошення третього указу свідчить про непомірне зростання випадків ґвалтування, доконуваного цілими гуртами чи й окремими злочинцями.

Проголошенням минулорічних і цьогорічних указів кремлівські самодержці та їхні сатрапи розкривають свою повну невдачу в намаганнях створити новий лад, виховати нове комуністичне суспільство. Своєю злочинною практикою і методами і за Леніна, і за Сталіна, і за Хрущова большевики тільки обнизили загальну мораль, тільки збільшили й поглибили злочинність, і то переважно серед молоді, яку вони виковували й виховують без будь-яких сторонніх „ворожих впливів", виключно на комуністичних засадах в „сяйві Ленінового вчення".

ЗВИРОДНІННЯ ШОВІНІЗМУ

Газета „Правда України" з 20-го січня ц. р. надрукувала, порядком обговорення нової програми комуністичної партії Совєтського Союзу, статтю І. Кравцева п. н. „Зближення і розквіт соціялістичних націй". У цій статті автор кидає чимало світла на ті засоби, з помічю яких керівники СССР хочуть крок за кроком знищити національні риси не-російських народів і змусити їх стати росіянами, правда, під одною спільною назвою „совєтський народ".

Уже самий виступ „кандидата філософських наук" І. Кравцева доволі пророчистий. На сторінках української совєтської преси він пише порівняно рідко. Але підсовєтським українцям він добре відомий, як типовий квіслінґ - яничар, який завжди готов служити своєму панові як погонич над власним народом. І. Кравцев був одним з перших, хто почав виступати проти дрібненьких, зрештою, виявів „відлиги" в Україні по смерті Сталіна. Він був тим, хто на спілку з іншими малоросами з-поміж не-російських народів — Б. Гафуровим, І. Раззаковим, Ш. Рашідовим, Н. Джандильціном, С. Червоненком, — найгостріше нападав на український і інші не-російські „націоналізми" в культурі, економіці, мові, історії тощо. Коли б Кравцев і йому подібні жили в часах Сталіна, їхні напасті були б сигналом до чисток, арештів, заслань чи прямих ліквідацій. Але й тепер його виступ у ролі інтерпретатора національної програми КПСС — дуже вимовний.

Та даймо слово самому І. Кравцеву.

„Багатонаціональний совєтський народ"

Він пише: „В СССР усі нації об'єдналися в дружню сім'ю, в один і у той же час багатонаціональний совєтський народ. Склалась нова історична спільнота людей різних національностей, що мають спільну територію і економічне життя, спільні риси національного характеру, що виявляється у спільності одної змістом соціялістичної культури, деяку спільність мови, оскільки російська мова фактично стала другою рідною мовою народів СССР".

Очевидно, саме поняття „багатонаціональний народ" — нонсенс. Можна говорити про багатонаціональні держави, але не про багатонаціональний нарід. Коли якась людська спільнота стає окремим народом, вона, очевидно, не може складатися рівночасно з окремих націй з їх окремими культурами, духовістю, мовою, територією тощо. Це добре знає І. Кравцев, але одверто сказати, що „на шляху до комунізму" не-російські народи мають зректися своєї національности і стати росіянами — йому таки незручно. Але він знає, що на шляху до утворення єдиного „совєтського" народу стоїть існування окремих націй СССР, які зовсім не хочуть дати себе втопити в російському морі. Тому вслід за загальними принципами, викладеними в новій програмі КПСС, він детально розкриває, якими шляхами мала б бути здійснена ця масова ліквідація не - росіян. Справа ніби проста: існування нації визначає м. ін. окрема територія, культура, мова. Отже, йде про те, щоб ці риси їхньої відмінности вирвати. При тому все це мало б бути проведене ступнево, ніби безболісно, в умовах щораз більшого „зближення" і „дружби" з „великим" російським народом. Словом, „дружнє народовбивство". Серед білого дня, на очах мільйонів людей, в 20-му сторіччі.

Насамперед — „спільна територія"

За новою програмою КПСС Кравцев повторює: „В межах СССР все більше й більше втрачають значення кордони між совєтськими республіками".

Чому втрачають? Ось чому: „Не тільки наша країна в цілому, але й кожна совєтська республіка є співдружністю багатьох народів. На підставі перепису 1959-го року, на Україні, наприклад, живуть і працюють представники понад 85 національностей, коло 10 мільйонів людей, або 23.2 процента населення, що живе в Українській ССР — це росіяни, білоруси, жиди, поляки, молдавани, болгари, угорці, греки і ін. У той же час багато українців живе в інших союзних республіках". Кравцев не каже, що ті українці, які живуть поза УССР, виїхали туди в результаті пляноової політики Москви, і що, живучи там, вони позбавлені всіх прав національної меншости, значить не мають українських газет, ні шкіл, ні театрів. Він мовчить і про те, що велика кількість росіян в Україні — це також результат пляновоії політики Кремлю насильно змінювати етнографічний характер українських земель. Усі ці насильства це для нього ще один доказ „дружби" між Україною і Москвою.

Що більше, ця „дружба" має посилюватись. Кравцев каже, що дальший економічний розвиток СССР вимагатиме посиленого вимішування населення, мовляв, порядком „взаємодопомоги". Тоді пропорційне число українців чи взагалі інших не - росіян в їхніх республіках меншатиме, а самі республіки ставатимуть щораз більше „багатонаціональними". Так, як, наприклад, тепер Казахстан. Ясно, що тоді кордони взагалі „втратять своє значення". Вкінці — цього покищо в Москві не говорять, але це ясно, — безпредметною стане сама державна структура утвореного в 1922 році Совєтського Союзу. Бо в його основу покладено не тільки окремішнє існування національних республік, але й їхню формальну суверенність.

Спільна — і формою — культура

Відомо, що розгром національних культур не-російських народів СССР в 30-их роках був ведений, зокрема, під гаслом творення одної змістом „соціялістичної" культури, хоч різної, бо національної формою. Тепер вирішили, що прийшов час для того, щоб ліквідувати національні формою культури не-російських народів.

Кравцев пише: „Національна форма культури — це передусім національна мова, а також психічна структура нації, традиції, особливості національного побуту, територія". Досі в Москві думали, що ці національні форми культури не такі вже небезпечні, якщо тільки її зміст „соціялістичний". Тепер не зовсім так. Кравцев твердить, що в тих формах криються „головні розбіжності" між народами СССР, і тому комуністи аж ніяк не можуть „консервувати" такі форми. Їх треба ступнево ліквідувати. „Національна форма — заявляє Кравцев — не є щось вічне, це не закостеніле явище". Очевидно, це стосується тільки до національної форми культури неросійських народів. Щождо російської культури, то, щоб не було непорозуміння, Кравцев каже: „у зближенні національних форм важливіше місце належить російській культурі. Вона не тільки збагачує єдиний зміст культур народів СССР, але вона також інтернаціоналізує їхні різноманітні форми".

Словом, русифікація культур не-російських народів — це зовсім не їх знищування, це — „інтернаціоналізація"! Звичайно, маючи таке шляхетне завдання, російська культура не може міняти своєї власної форми, це мають зробити тільки культури не-російських народів, відірвавшись від рідних національних первнів, що їх, мовляв, „консервувати" не можна, і таким чином „інтернаціоналізувавшись", значить прибравши форму російської культури.

Врешті — одна спільна мова

З мовою виходить так само, як з культурою. Не-російські мови „інтернаціоналізуються", себто заникають, російська — ні. Навпаки. Вже сьогодні видно, що саме вона має стати тією „інтернаціональною" мовою комунізму. У згаданій на початку цієї статті цитаті Кравцев так і говорить, що народи СССР досягнули вже „деяку мовну єдність, оскільки російська мова стала другою рідною мовою не-російських народів СССР". Щодо „другої" рідної мови, то це такий самий дивогляд, як „багатонаціональний народ". Кожному школяреві відомо, що рідна мова в людини може бути тільки одна, так само, як одна в неї мати і один батько. Інакше в країні „переможного соціялізму". До речі, визнання російської мови як „другої рідної мови" для неросіян домагаються Кравцеви, Гафурови і подібні до них малороси вже від 1957-го року. Але щойно тепер цю мудрість проголосили догмою в новій програмі КПСС.

Та видається, що й ті, хто писав нову програму, добре знали, що в кожної людини може бути тільки одна рідна мова. Але як сказати вже сьогодні, що російська мова має стати „першою рідною", отже і єдиною мовою неросіян? Це, звичайно, незручно. Тому покищо іменують російську мову „другою рідною", а далі якийсь новий Кравцев відкриє, що вона насправді єдина рідна для усіх громадян Совєтського Союзу.

Але рахунок без господаря

На Заході є різні погляди щодо того, чому в період емансипації навіть найбільш

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ю. Студинський

КОМПЛЕКС Д-РА КРОЛЯ

Доктор Кроль — німецький амбасадор в СССР. Це 64-річна людина, яка належить до найкращих німецьких дипломатів. Як відомо, Німеччина обсаджує найздібнішими дипломатами свої дипломатичні пости у Вашинґтоні, Москві, Лондоні й Парижі, бо в тих центрах відбувається найбільша політична гра. Д-р Кроль дуже темпераментна людина, і, як дипломат, не вважає своїм завданням бути тільки листоношею боннського уряду. Він завжди виявляє особисту ініціятиву і повну льояльність супроти альянтів. Він завжди провадить свою дію в почутті самопевности.

Д-р Кроль має багато противників у німецьких і в західніх політичних колах.

Кожна зустріч Кроля з Хрущовим викликає обурення переважно в протинімецьких колах Великої Британії і Франції. На нього завжди йде натінка, мовляв, він хоче відновити Рапалльо, тобто німецько - совєтський договір з 17-го квітня 1922-го року, який підписав був Ратенав з боку Німеччини і Чічерін, як міністер закордонних справ СССР.

Цей договір був протидією до закордонної політики тодішньої Франції, яка домагалася, щоб Совєтський Союз заплатив Франції відшкодування за втрачені в Росії французькі капітали, вміщені ще за царських часів. Це відшкодування мала б совєтська Росія покрити коштом німецьких репарацій. Ратенав і граф Брокдорф - Ранцав, тодішній амбасадор Німеччини в Москві, перебили тоді цю французьку акцію, підписуючи договір, в якому ці дві держави, Німеччина й СССР, признали непорушність своїх кордонів і зреклися взаємних грошових претенсій. Вже тоді цей договір викликав паніку в столицях европейських держав та країнах т. зв. Малої Антанти і Варшави. Насправді цей договір не пошкодив ні Польщі, ні Румунії, ні Чехо - Словаччині, але все таки він допоміг Німеччині в затяжних переговорах з Великою Антантою.

Тепер політичні відносини і політична мапа Европи так змінилися, що про відновлення Рапалльо не може бути й мови. Однак, мариво німецько - совєтського зближення час від часу непокоїть політичний світ.

Німецький уряд вповні схвалює акцію амбасадора ЗДА Томпсона в Москві, який веде переговори в справі Берліну. Але він вважає, що німецький амбасадор у столиці СССР не може бути лялькою, яка лише врядигоди мала б довідуватись про те, що інші великодержави думають про німецько - совєтські взаємини.

У хвилині, коли це пишемо, амбасадор Кроль перебуває в Бонні, де, на бажання Аденауера, бере участь в стилізації німецької відповіді на останню ноту Кремлю. Саме в цей час різні пресові агенції поширили вістку, що він тяжко захворів на серце і довгий час мусить лікуватись.

Німецький амбасадор в Москві скликав зразу пресову конференцію, на якій заявив, що він з газет довідався про свою тяжку хворобу і переконаний, що його особа ще не раз викличе біль голови в німецьких і міжнародних політичних колах.

Ці нагоди й пригоди німецького амбасадора в Москві, безнастанні вістки про відкликання його з посту, про його хвороби в німецькому політичному світі називають „комплексом д-ра Кроля".

ЗАХІД СОНЦЯ

Зачепилася хмарка за гору,
Чеше косу їй гребінь смерек.
Ген — і мряки сивіють
з простору,
В долі — вару молошного
глек.
Цілий захід багаттям палає,
Від жарин там, на споді,
жарить...
А в глеку клекотить,
закипає...
Червоніє... присмагло...
горить.
Глянь, як жбухає, ніби збігає,
Як парус, клубиться вар...
Та багаття потроху згасає.
Прочахає розжеврений жар.
І те сиве в долинах холоне,
Гаснуть, темніють обриси гір.
Попеліє, передніш червоне...
Прокололися цяточки зір.

ЛЕВКО РОМЕН

ОДИН ІЗ ВЕЛИКИХ

Друга половина минулого століття — це був період плянованого, органі зованого і послідовно поширюваного натиску Москви на все, що мало будь-який характер відродження українства. Проголосивши абсурдну тезу: „Не было, нет і не будет", стиснувши мову народу в кліщах відомого указу — Москва прагнула зліквідувати все, що могло привести до здвигнення українського народу з темінї рабства й спрямувати його на шлях національного розвитку. Революційне потрясення на початку цього століття, якого зазнала російська імперія, щоправда, послабило в дечому цей натиск, але зразу ж після революції він був відновлений і з ще більшим насиленням ведений супроти „сепаратизму" — українства. В такій ситуації було українство до і під час першої світової війни.

Коли пригадуємо тепер цю добу в історії Східньої Української Землі, мусимо з вдячністю відзначати тих українських людей, які, не зважаючи на всі переслідування Москви, на всі небезпеки й загрози для себе і своїх рідних, входили в українське громадське життя і віддавали всього себе рідному народові. Мусимо з признанням ставитися до всього, що вони зробили для справи нашого народу, мусимо з признанням ствердити, що зроблене ними в тому періоді і в тих умовинах стало базою, на якій згодом можна було працювати вже в поважному, державному маштабі, від початку 1917-го року, в періоді української національної революції, коли на Східній Українській Землі вони й ними виховане молодше покоління спільно творили Українську Нізалежну Державу.

Тому з повною об'єктивністю можемо назвати їх — великими.

В ґалерії Великих Постатей, що їх дала нам Східня Українська Земля в тому переломовому, історичному для народу, періоді, окреме місце займає Євген Чикаленко.

Життя і діяльність цієї людини має бути зразком і спонукою для нас тепер і в майбутньому.

Маєтний — не вважав свого майна за свою власність. Визнавав, що майно покладає на нього обов'язок ділитися ним завжди, коли цього вимагає справа рідного народу.

Власник земельної посілости — не боявся, що йому щось відберуть. Визнавав, що ввесь український люд має бути власником своєї землі. Визнавав, що національне тісно пов'язане з соціяльним, що без справедливого вирішення соціяльних проблем годі створити на нашій землі тривке державне життя.

Культурник — не чекав, поки хтось буде щось видавати для народу друком. Вважав, що цей обов'язок лягає передусім на нього, бо він має матеріяльну змогу чинити це. Тому фінансував періодичні й неперіодичні публікації і сам був автором корисних для народу книжок.

Політик — творив рямки для гуртування українства в політичній організації.

Соборник — переступав думками й чином злощасний Збруч і на терені Західньої Української Землі, що була тоді П'ємонтом національного, культурного й політичного українства — виявив себе щедрим фундатором.

Державник — співдіяв у творенні Української Незалежної Держави.

Послідовний — ніс гордо на чужині до кінця свого життя важкий хрест туги за Україною.

І незламний відійшов з цього життя.

І таким — увійшов в історію і став поруч з Великими Постатями Української Землі.

М. Г.

Українська спільнота Метрополії Ню Йорку в соті роковини народження Євгена Чикаленка урочисто вшанує Його пам'ять.

Дальші інформації — в окремому повідомленні.

В. Барка

ЗАУВАГА ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОГО НЕПОРОЗУМІННЯ

(1)

Переглядаючи статтю С. Риндика („Три пісні про невірне кохання"), я мимоволі згадував звичну резолюцію царя Миколи II, коли повторювались надто одноти́пні справи: „прочитав з приємністю".

Стаття складена „грайливо" і в стилі також просочується особлива крапля. Ясна річ, ніхто з нас не може зовсім байдужно ставитися до всього, що буває в нападах і обороннах. Такої досконалости досягав тільки праведник легенди, згаданої в одного з найбільших мислителів XIX століття...

До старчика прийшов молодий чернець і прохав вказати шлях досконалости.

— Цієї ночі піди на кладовище, — сказав подвижник, — і до ранку вихваляй покійників, похованих там, а тоді прийди і скажи мені, як вони приймуть твої похвали!

Юнак ходив між могилами і називав покійників преблаженними отцями і світильниками всесвітніми, і колодязями премудрости, і сіллю землі; надавав їм всіх чеснот, відомих з Біблії та грецьких книг.

— Ну, що ж? Як виразили вони тобі своє задоволення?

— Ніяк, отче: ввесь час мовчали, ні одного слова я від них не почув.

— Це вельми дивно, але ти он що зроби: цієї ночі ступай туди знов і лай їх до ранку, як тільки можеш сильніше; тут уже вони напевно заговорять!

Молодий чернець бештав їх на кладовищі і ганьбив, звав псами нечистими і посудинами диявольськими, прирівнював до всіх злодіїв, відомих йому з книг, до убивць і богообманників і найпроклятіших еретиків.

— Ну, що ж, — питає праведник, — як же ти врятувався від їхнього гніву?

— Ніяк, отче! Вони ввесь час мовчали. Я навіть ухо притуляв до могил, але ніхто не ворухнувся.

— От бачиш, — сказав старчик, — ти піднявся на перший ступінь анґельського життя: ступінь, яким є послух; вершини ж цього життя на землі досягнеш тільки тоді, коли будеш такий байдужий і до похвал, і до образ, як ці небіжчики.

Повторюю: тут — недосяжний ідеал, до якого треба прагнути, але від якого ми всі дуже далекі.

Звичайно, я дякую за ті вислови, що вийшли від щирости сердечної, а не від іншого почування (або, як колись казали: „грім не з хмари").

Там є порушення в наведеному тексті мого віршу, можливо — друкарські похибки, що їх має навіть взірцевий з технічного погляду нюйоркський „Таймс".

Відступи змінюють вірш, і твориться враження, відмінне від оригіналу в книзі „Океан". Подаю справлення:

1) Треба: „склопотане" (а не „склопотана"), на самому початку.

Мова йде не про особу жіночого роду, а про життя моря, про вирування його стихії в прибої коло скель і пісків; воно — „як полум'я та пташка, та буря скойчина" (але не „скойчена", як подано в статті двічі).

Рух бурі, що змітає і, звихрившись, кружить скойку на піску — то подобизна жвавого вирування моря при камені; такого, як і меткий огонь і вдача птахів.

Коли ж читати з „опискою" чи друкарською помилкою, то, замісто життя моря, виступить якась „вона" („склопотана" і т. д.). Тоді можна при цій строфі домислювати що завгодно про „невірне кохання" і строїти цілі теорії: на одній помилковій літері.

2) Треба: „зблисне", а не „заблисне", а то руйнується ямбічний метр в рядку, — тоді можна говорити про відступ автора від „канонів" поетики.

3) Треба: „запалюючи псалми", а не „запилюючи..."

Тут — образ палкого свічення на стихії моря при кам'яному березі, перед грозою: в останньому сонці. Як у церкві запалено свічі, лампадки, панікадило, і спів псалмів підноситься при них, відсвічених від золота іконостасу, від вікон і корогов, — подібно в сонці на березі моря, ніби частині світу - храму, запалено свічення, супроводжені голосами моря.

4) Треба: „огнем неізреченна", а не „вогнем...", бо в звучанні рядка добір приголосних ставить свої вимоги; тут для „в" немає місця.

Мушу навести повністю останню строфу — для відтворення первісного вигляду.

Іде! запалюючи псалми; в ризі
лілей, що з сліз, іде прощення...
вже течія його крізь грім розрізнить
і нас, огнем неізреченна.

(„Океан, стор. 173)

При мотиві життьової сили, символом якої виступає стихія моря, почався і закінчився вірш; горіння тієї сили відкриває і завершує його. На початку ще не виявлене значення — через символічне світло. В другій строфі горіння приходить з грози: відсвічується від наймертвішої частини берега: від каменя. Далі, строфа третя приймає мотив огню в одухотвореній жертовності, як від свічок, коли призначується доля. Зрештою, в заключній частині мотив повторений двічі: в паланні псалмів, які нам даровані, і — в неізреченному огні з течії небесного почуття: прощаючого і такого незглибимо співчутливого, що воно — ніби в ризі з лілей, оббризканих сльозами. Воно „іде" і від нього „грім"; це означення двох діянь, на які пророки ввесь час вказували: шляхи і суди Творця.

БЕРЕЗЕНЬ — МІСЯЦЬ ШЕВЧЕНКА! НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ТА СТОЛИЦІ АМЕРИКИ!

ЗАКЛИК

УККА У СПРАВІ ВІДЗНАЧЕННЯ МИТРОПОЛИТА ЙОСИФА СЛІПОГО

знищив українські Церкви: Українську Автокефальну Православну Церкву на Східній Україні в 1920-тих роках, а Українську Греко - Католицьку Церкву на західньо-українських землях у другій половині 1940-вих років 20-го століття. Про мартирологію обох церков появилася коштом УККА окрема публікація англійською мовою пера д-ра Грогора Лужницького.

Жертвою комуністичного насильства впали всі католицькі єпископи зі своїм архиєпископом Митрополитом Галицької Землі на чолі. Загинули по тюрмах і засланнях єпископи Будка, Коциловський, Чарнецький, Хомишин, Лакота і Лятишевський. У живих досі остався тільки львівський архиєпископ і галицький митрополит о. д-р Йосиф Сліпий. Його судили большевицькі суди вже тричі і за кожним разом продовжували йому „кару". Досі Митрополит Йосиф мучиться по большевицьких тюрмах і таборах праці вже повних 17 літ за те тільки, що вірний своїй церкві і свому народові.

Галицький Митрополит о. д-р Йосиф Сліпий закінчив у дні 17-го лютого 1962 року сімдесятий рік свого мученицького життя. З того приводу всі українські владики у вільному світі з двома нашими митрополитами на чолі заініціювали спільним Пастирським Листом відзначення цих роковин.

Дня 16-го лютого 1962 р. відбулася в Ню Йорку з ініціятиви філядельфійського Митрополита Амврозія, а під проводом Стемфордського єпископа Йосифа Шмондюка пресова конференція для американської та української преси у справі мученичого життя галицького Митрополита Йосифа. Плянується ще інші заходи й акції в цій трагічній справі.

Тому Екзекутива УККА закликає всі свої Відділи, Централі українсько - американські організації з їхніми Відділами, що є членами УККА, щоб вони не тільки взяли участь у всіх відзначуваннях 70-тих Роковин життя Галицького Митрополита о. д-ра Йосифа Сліпого, що їх влаштовують наші парохії, але щоб і самі влаштовували вечори, присвячені цим Роковинам, а разом із тим і мартирології українських церков. Для цього треба використовувати згадану публікацію УККА та всі матеріяли, проголошені в українській пресі. По більших осередках скупчення української імміграції варто влаштовувати пресові конференції для англомовної преси.

Екзекутива вірить, що цей заклик буде належно респектований та гідно виконаний. Всім Відділам та Організаціям Екзекутива бажає якнайкращих успіхів у цих акціях.

Екзекутива УККА

70-РІЧЧЯ МИТРОПОЛИТА ЙОСИФА СЛІПОГО НА ТЕЛЕВІЗІЇ

З нагоди відзначення 70-річчя з дня народження митрополита-ісповідника Йосифа Сліпого, в Омазі, Небраска, відбулося на телевізійній стації WOW окреме інтерв'ю про митрополита Сліпого та про положення Української Католицької Церкви під большевицькою окупацією. Інтерв'ю відбулося 16-го лютого між коментатором згаданої телевізійної стації Рейом Кларком та членом управи місцевої Української Католицької Громади і членом управи місцевого Відділу УНСоюзу „Карпати" Антоном Сокальським, що є учителем середньої школи в Белв'ю, Неб., де вчаться діти старшин Головного Штабу Летунських Збройних Сил ЗДА та Стратегічного Летунського Командування. На фото (зліва): Рей Кларк і п. Сокальський. Посередині: погруддя Митрополита-Ісповідника.

Комуністи продовжують виселювання людей із Східнього Берліну

Берлін. Східньо - німецька комуністична влада продовжує насильно виселювати людей із дільниць, найближче положених до муру, що розділює дві частини Берліну. Західньо - берлінські часописи пояснюють це фактом, що без уваги на той мур, на дротяні застави на кордоні, стежні вежі з поліціянтами і гончі собаки, — всупереч усім тим охоронним засобам нема дня, щоб хтось не втік із Східньої Німеччини на Захід. 60 східньо - німецьких поліціянтів брало участь в масовому викиданні людей з їх помешкань в дільниці Ґросцітхен біля американського сектора Берліну. Меблі і людей вантажено на вантажні авта і вивожено на схід. Те саме діялось в селах недалеко французької дільниці міста. З Західнього Берліну бачили люди, як поліціянти виносили меблі з малих домів, кидали їх на вантажні авта, а самі доми тут же розвалювали і прочищували терен. Відбувались при цьому сцени розпуки людей, що на їхніх очах нівечено їхній життьовий дорібок. В минулу неділю східньо - німецька поліція перехопила під час спроби втечі трьох мужчин, дві жінки і п'ятеро дітей та всіх їх арештувала. Зате в іншому місці вдалося втекти четверо особам, завдяки тому, що між ними був також поліційний сержант, який стріляв із автомата до інших поліціянтів, що пробували зупинити втікачів.

„СНІГ ГЛИБОКИЙ ВИПАВ..." — „ВЕСЕЛКА" ЗА ЛЮТИЙ

Білий, лапатий сніг, що густо випадує в місяці лютому, дав загальне сезонове тло для найновішого числа „Веселки", що вийшло в холодних зимових кольорах — темно - синьому й голубому. Сніг справляє не тільки радість дітям, але й підсуває теми дитячим авторам для їх творів. Повний гумору „Малий майстер" Діми з ілюстр. Е. Козака про ліплення снігової баби, „У снігу" К. Перелісної (ілюстр. Ю. Козака) про пригоди зайчика під час сніговії, „Ощадна білочка" Р. Завадовича з виховним спрямуванням (ілюстр. Ю. Козака) та народна казка „Снігуронька" з ілюстр. Е. Козака — ось і ця зимово - сезонова тематика, що дала тло, на якому нанизані інші матеріяли лютневого числа „Веселки".

Увагу малих читачів притягне ілюстроване Б. Домаником оповідання з життя бразилійських дітей пера відомої сучасної письменниці Віри Вовк п. н. „Пляшковий орган". Це оповідання повне оптимізму й погідного настрою, змальовує родинну любов в убогій бразилійській сім'ї та успішні намагання малого хлопчика втихомирити журбу матері й здобути засоби на лікування хворої сестрички.

Для навчання українознавства велику послугу віддасть черговий краєзнавчий цикл про Волинь, країну тихих плес і дрімучих лісів. Тут вірш Р. Завадовича п. н. „Волинь", інформативна статтейка та кілька світлин. У цей цикл вплетена й згадка про Лесю Українку, в у ж ч о ю батьківщиною якою є Волинь.

В числі поміщено закінчення казки на історичному тлі К. Перелісної п. н. „Три правди" з ілюстраціями безрукого мистця М. Бідняка. Висока виховна вартість тієї казки ставить її в ряді найцінніших матеріялів, які поянилися в „Веселці".

Продовжується казка Авеніра Коломийця „Громадка добродушка Далка", а саме казка восьма, в якій розказано про радість гномиків з появи книжки про них. При цьому згадано в окремій статтейці про бл. п. мистця М. Бутовича, який ілюстрував цю казку. Покійний Бутович був постійним і відданим ілюстратором „Веселки" й автором першого наголовка до журналу.

З дальшої серії пригод Богдана - характерника діти довідаються про приготування нашого лицаря до дороги на Січ в товаристві малого хлопця - джури.

З дрібних матеріялів у лютневому числі „Веселки" є статтейка про острів Робінзона, мініятюрка Б. Грінченка „Швидка робота" (ілюстр. Е. Козака), рубрика „Що читати", хроніка дитячого життя в Німеччині й Австралії, розв'язка задачі „Совганка" з попереднього числа, загадки й розгадки та кореспонденція з дітьми.

Вступну ілюстрацію виконав Е. Козак на тему „Снігуроньки".

Звертаємо увагу наших читачів на березневе число „Веселки", що саме готується до друку. Діти знайдуть у ньому велику несподіванку! То ж відновляйте передплату на наш журнал і приєднуйте нових передплатників!

В. Б.

ЗВИРОДНІННЯ ШОВІНІЗМУ

(Продовження зі ст. 2-ої)

відсталих народів, у час перемоги ідеї нації в усьому світі, у час, коли перемагає погляд, що всяка співпраця чи єднання між народами може спиратися тільки на принципах їхньої державної незалежности і добровільности, — чому якраз у цей час в Москві проголошують, як документи „історичного значення", найбільш ганебні, обскурантські та реакційні пляни ступневого винищування культурно і цивілізаційно розвинених народів і націй.

Кравцев дає чимало аргументів для підтримки такого погляду. Він пише, що „розквітові, дружбі і зближенню соціялістичних націй глибоко ворожі пережитки націоналізму, національного егоїзму і відокремлености". Він каже, що „націоналізм надзвичайно живуче явище", і перераховує різні царини життя — культуру, мову, економіку, побут, — в яких націоналізм не-російських народів проявляється. При цьому він до занудди повторює тисячі разів друковані в совєтській пресі закляття, що така програма національної політики — це „прогрес", це „небувале" досягнення людства, що вона придумана тільки для добра народів СССР.

Недавно один американський коментатор писав про бунт французьких генералів проти де Голя в Альжирі, як про ребелію затроєних шовінізмом елементів, які у своїй ненависті до альжирського народу втратили всякий глузд і почуття реальности. Він писав про їхні терористичні акції, як про вершинний доказ дегенерації шовінізму. Йому, мабуть, невідомі цілі й засоби національної політики вождів компартії Совєтського Союзу.

М. П.

Сповнені глибоким горем і смутком повідомляємо Рідних, Друзів і Знайомих, що в четвер, дня 1-го березня 1962 року, помер у Ню Йорку, по довгій і важкій недузі,

ПИСЬМЕННИК і ЖУРНАЛІСТ
учасник Українських Визвольних Змагань

ФЕДІР ДУДКО

народжений
7-го травня 1885 року в Сосниці на Чернігівщині.

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА — буде відправлена в П'ЯТНИЦЮ, дня 2-го БЕРЕЗНЯ 1962 року, в похоронному заведенні Петра Яреми, при 7-ій вулиці в Ню Йорку, в год. 8:00 веч.

ПОХОРОН — відбудеться в СУБОТУ, дня 3-го БЕРЕЗНЯ 1962 року, в год. 9:00 ранку, з каплиці пох. заведення П. Яреми в Ню Йорку, на український православний цвинтар в Бавнд Бруку.

Горем прибиті:

Дружина — ЛЮБОВ
Доньки — ГАЛИНА і ЛІДІЯ
Син — ЮРКО і невістка НІНА (в Україні)
Зяті — Роман ОСІНЧУК і Володимир ХАМУЛА
Внуки — ЮЛІЯННА, СВЯТОСЛАВ і БОГДАН
Сестра — ВАЛЕНТИНА (в Україні)

В суботу, дня 3-го березня 1962 року
в год. 7:45 вечора
в церкві СВ. ЮРА — при 7-ій вул. в НЮ ЙОРКУ
відправиться

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА

в 12-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
сл. п. генерала УПА

Тараса ЧУПРИНКИ — ШУХЕВИЧА

на яку запрошує
Українське Громадянство міста Ню Йорку

ОБ'ЄДНАННЯ кол. ВОЯКІВ УПА
Станиця Ню Йорк

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й. УВАГА!

В НЕДІЛЮ, 4-го БЕРЕЗНЯ 1962 року
В КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА
160 West 82nd Street, New York 24, N. Y.
відслужить

АРХИЄРЕЙСЬКУ ЛІТУРГІЮ

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШИЙ ВЛАДИКА
Архиєпископ МСТИСЛАВ

З УЧАСТЮ КАТЕДРАЛЬНОГО ДУХОВЕНСТВА
Початок Літургії в 10:30 ранку

Співатиме Катедральний Хор під управою проф. Завітневича.

До численної участи в Службі Божій запрошується все віруюче Українське Громадянство.

о. Л. Весоловський, Настоятель
Гнат Марчак, Предс. Парафії

СТАНИЦЯ „ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО"
В ПАТЕРСОНІ, Н. Дж.
влаштовує

КОНЦЕРТ-БАЛЬ

В суботу, 3-го березня 1962 р.
о год. 8-ій вечора
у великій залі PLAZA HALL,
560 Main Street, Paterson, N J.

В концертовій програмі в українських і козацьких танцях виступлять Руслан, Людмила і Ібрагім ТАЙМАЗОВИ.

Танки під звуки оркестри С. САНДРО.
Смачний буфет • ВСТУП $2.00

ГОСТЯМ РАДІ.

УВАГА! ЙОНКЕРС і ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

11-ий ВІДДІЛ ООЧСУ — в ЙОНКЕРСІ
— влаштовує —

ВЕЛИКУ ЗАПУСНУ ЗАБАВУ

в суботу, 10-го березня 1962 р.
в залі Дому СУМА
417 Нешперген Евеню — в Йонкерс
До танків гратиме добірна ОРКЕСТРА.
ПОЧАТОК: в год. 9:00 вечора.
Запрошує всю Молодь і старше Громадянство

УПРАВА ВІДДІЛУ

УВАГА! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ, ч. І
в НЮ ЙОРКУ
повідомляє все Українське Громадянство, що

АКАДЕМІЯ

в честь

ОЛЕНИ ТЕЛІГИ

— відбудеться —
в неділю, 18-го березня 1962 р.
в шкільній авдиторії СВ. ЮРА, при 6-ій вул.
в год. 5:00 по полудні.

Український Народний Університет
при 2 Відділі ООЧСУ і Осередку СУМА
в НЮ ЙОРКУ повідомляє, що

Чергова Лекція УНУ

— відбудеться —
в суботу, 3-го березня 1962 р.
в год. 8:30 веч. (після Панахиди)
в Домі Визвольного Фронту — 315 E. 10th St. в Ню Йорку.
Доповідь виголосить

о. д-р Себастіян Сабол

на тему:
„БОРОТЬБА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ЗА САМОСТІЙНІСТЬ".

По доповіді і дискусії буде висвітлений ФІЛЬМ:
„ТРАГЕДІЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ".
До участи все Українське Громадянство запрошує

УПРАВА УНУ — д-р Я. Грипевич

ОГОЛОШЕННЯ

Звичайні ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ

Українського Спортового Клюбу
в НЮ ЙОРКУ
— відбудуться —
в суботу, 17-го березня 1962 р.
в год. 7:00 вечером
у власній домівці — з таким порядком нарад:

1. Відкриття Загальних Зборів
2. Вибір Президії та Комісій
3. Прочитання протоколу з останніх Загальних Зборів
4. Звіти Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами
6. Зміна статуту
7. Вибір органів Товариства
8. Бюджет
9. Внески і запити.

В разі неприявности статутом приписаної кількости членів, Загальні Збори відбудуться одну годину пізніше, без огляду на присутність членів.

УПРАВА УСК-у

В 12-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
генерал-хорунжого

Т. Чупринки — Р. Шухевича

голови Проводу ОУН
на рідних землях і командира УПА
відбудеться
в суботу, 3-го березня 1962 р.
в год. 8:00 вечора
в церкві св. ЮРА в НЮ ЙОРКУ

ПАНАХИДА

До участи в Панахиді запрошують все Українське Громадянство

ОРГАНІЗАЦІЇ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п. Катерини БРАТЕЙКО

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

у ВІВТОРОК, 6-го БЕРЕЗНЯ 1962 р.
в год. 9:00 рано
в українській католицькій церкві св. ЮРА
в НЮ ЙОРКУ.

Горем прибиті

Муж — КОРНИЛІЙ
Сестра — МАРІЯ

25-ий Відділ Союзу Українок Америки
в ПОТАКЕТ, Р. Ай.
— влаштовує —

„ЧАЙНИЙ ВЕЧІР"

в залі Горож. Клюбу — 59 Central St., Central Falls, R. I.
СУБОТА, 3-го БЕРЕЗНЯ 1962 р.
ПОЧАТОК: в год. 7:00 веч.
Запрошується все Українське Громадянство.

В 12-ту РІЧНИЦЮ ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ
Головного Командира Української Повстанчої Армії,
сл. п. генерал-хорунжого

Т. ЧУПРИНКИ — Р. ШУХЕВИЧА

буде відправлена
в НЕДІЛЮ, 4-го БЕРЕЗНЯ 1962 року
в год. 12:30 по пол.
в каплиці укр. греко-кат. церкви св. Івана Хрестителя
(Санфорд Евеню — Нюарк, Н. Дж.)

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ.

В СУБОТУ, 3-го БЕРЕЗНЯ 1962 року
в год. 7:30 вечора
в домівці Осередку СУМА — Українська Централя
— відбудеться —

ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ сл. п. КОМАНДИРОВІ

Слово, присвячене Командирові виголосить редактор Василь КАЧМАР. „ЛІС" поему М. Кравців прочитають юначки СУМА: О. ПАЦАК, М. ПРОЦЮК, Г. ТЕРЕЩУК.

Всю Українську Громаду до участи у Панахиді та Вечорі запрошують

ООЧСУ, Відділ в Нюарку — СУМА, Осередок в Нюарку

Ділимося сумною вісткою
з Ріднею та Знайомими,
що дня 16-го січня 1962 року померла у Львові
наша Найдорожча
СЕСТРА і ТЕТА

ІРЕНА НЕГРЕБЕЦЬКА

професор Державної Консерваторії у Львові.
Похорон відбувся 17-го січня 1962 р.

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

буде відправлене
в НЕДІЛЮ, 18-го БЕРЕЗНЯ ц. р.
в год. 8:00 рано
в церкві СВ. ЮРА — при 7-ій вул. в Ню Йорку.

Горем прибиті:

ОЛЕКСАДЕР — брат
СОФІЯ — братова
ХРИСТЯ — братаниця

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

ДОПОВІДЬ ПРОФ. Ю. ПЕРХОРОВИЧА: „БАСТАРНИ (КЕЛЬТИ) У ГАЛИЧИНІ"

23 грудня 1961 року відбулось засідання секції античної історії УВАН у ЗДА, на якому проф. Перфорович зробив доповідь, що становить другий розділ праці „Найстарші згадки про Волинь: Монс Певка — Повчинські гори". Ця доповідь висвітлила: 1) час приходу бастарнів до Східньої Европи, 2) місце їх замешкання і 3) етнічну приналежність їх. Це дає можливість вирішити питання про етнічну приналежність певкінів, відламу бастарнів, що є головною темою праці.

На підставі матеріялів з Помпея Трога, Діодора Сіцілійського, Мемнона, коментарія до „Географії" Страбона та інших, доповідач прийшов до висновку, що бастарни з'явились у Галичині коло 280 року до нашої ери і що були тими галатами, які загрожували Ольвії. Згадку Діодора Сіцілійського про місто Геліс у глибині краю, куди був засланий переможений Лісімах, він вважає першою згадкою про Галич. На думку Ф. Браука, Галичина одержала свою назву від галатів-бастарнів.

Усталивши приблизно дату приходу бастарнів, доповідач окреслив місце їх осідку. На основі відомостей Т. Лівія, Птоломея, Страбона, Кассія Діона, Маркіяна з Гераклії та найстаршої мапи Табуля Певтінгеріяна, він вважає, що бастарни оселились на просторі між горами на схід від горішньої Висли та долішнім Дністром, теперішня Галичина. Тут бастарни затримались до 4-го віку після Христа, коли переселились на землі Римської Імперії. Однак ще у 10-му віці після Христа у арабського географа аль-Масуді є звістка про нарід вstartarbana чи вастарна-зі, що мешкав між волинянами та чеськими дулібами там, де давніше мешкали бастарни. Подібність назов свідчить про те, що у Галичині ще лишались бастарни. Досі у надсянських говірках є слова: „бастір" — хлопець, „бастірка" — дівчина.

Далі доповідач висвітлив найбільше суперечливе питання про етнічну приналежність бастарнів. У суперечі панівної в науці думки, підтримуваної німцями, про те, що бастарни були німцями, проф. Перхорович вважає, що вони були кельтами. Певна трудність у розв'язанні цього питання полягає в тому, що німці свого часу були під пануванням кельтів, отже навіть назва Германія-кельтська. Грецькі та римські автори не завжди розрізнюють ці народи, тому їхні свідчення непевні й вимагають перевірки.

Пліній два рази називав бастарнів германцями, так само Діонісій Геріґіт. Тацит був тої ж думки, але відповідний уступ починає словами: „Я непевний". Страбон каже, що бастарни „правдоподібно" німці (германці), але у іншому місці сумлінно зазначує, що „ми не знаємо ні бастарнів, ні сарматів і взагалі нікого, хто мешкає вище Понту". Цим твердженням він перекреслює і власні відомості, і інших авторів.

За кельтське походження бастарнів свідчить переказ Полібія про засідання Римського сенату, де бастарнів раз названо їх власним іменем — бастарни, а два рази — галатами — кельтами. Т. Лівій, оповідаючи про стратегічний плян Філіпа III (5) Македонського каже, що він був побудований на спорідненні бастарнів з скордісками — кельтами. Найбільш переконливо свідчать передані Т. Лівієм слова Кльондика, князя бастарнів, який від їх імени каже: „Якщо не дістануть золота і закладників, ніде Галли далі не підуть". Князь бастарнів визнає себе і військо галлами — кельтами.

На користь кельтського походження бастарнів доповідач навів також дані з філології та археології. Наприклад, імена визначних бастарнів Котто, Кльондик і Делдон мають кельтський корінь.

В Галичині багато географічних назов кельтського походження назви: Опака, Липовець, Стрипа, Липа, Стир, Серет та інші.

Назва гір — Карпати зустрічається у Птоломея, але ця назва книжна і увійшла в ужиток лише з кінця 18-го віку. Місцеве населення каже: „Гори" або „Бескид". Назва „Карпати" походить з кельтської мови і значить „скеля". Зустрічається, крім України, ще на Середземному морі, у Еспанії, Чехії та Молдавії. Без сумніву походить від кельтів, але тому, що в той самий час на Закарпатті мешкали кельтські племена тевріскiв і анартів, нема змоги сказати напевне, хто цю назву приніс: чи згадані племена чи бастарни.

Археологічних знахідок кельтського походження в Галичині дуже багато. Кельти принесли уміння робити посуд на кружальні, кувати залізо, користуватися гріпшми, тощо. Деякі дослідники зазначають, що багато знахідок були привезені, а не зроблені на місці. Як приклад речей, що напевне були на місці, доповідач наводить знахідки довгих кельтських мечів, перепалених при похороні та ритуально зігнутих, бо перепаленого і зігнутого меча ніхто привозити не буде.

У дискусії після доповіді брали участь проф. Я. Рудницький, д-р О. Домбровський, д-р Л. Чикаленко, інж. С. Зеркаль та інші. **Н. Н.**

Атракція карнавалу — баль інженерів у Філядельфії

Деб'ютантки: Баль Товариства Інженерів у Філядельфії

Філядельфія веде перед у багатьох проявах нашого громадського життя — філядельфійці перші у збірці на Народний Фонд, філядельфійці найбільше дали на пам'ятник Шевченка, філядельфійський „Тризуб" двічі вже здобув звання чемпіона Америки — а філядельфійський Баль Інженерів від кількох років став одинєю з перших імпрез нашого карнавалу в Америці.

Зокрема цього року, коли не стали на перешкоді сніговії (що минулого року примусили організаторів перекладати реченець імпрези) — Баль Інженерів, так як ніколи ще мабуть, заблис туалетами пань, вечірніми одягами панів і барвними шарфами юних деб'ютанток. На балі був присутній голова Централі ТУІА з Ню Йорку, інж. Р. Левицький.

Балевий Комітет, що його головою був інж. Ю. Луцишин, і членами пп. інж. Л. Дяченко, С. Хариш, Е. Филипович, Л. Стадниченко, Л. Івасиків, В. Шиприкевич, В. Коструб'як, В. Качор, О. Мартинович і І. Остап'як, підготовляли цю велику карнавалову імпрезу вже віддавна, тому й вона випала бездоганно. Аранжером балю був інж. М. Будник, буфет підготовили пані Луцишин і Дибуляк.

Одинєю з головних атракцій балю було представлення деб'ютанток, яке підготовила інж. Лідія Дяченко, а яке церевів, представляючи деб'ютанток — інж. З. Кохановський. Деб'ютанток декорувала лентами пані Кохановська.

Цього року виступила 21 юна деб'ютантка, а саме: Марійка Ганас, Марійка Гірняк, Влодзя Гнатюк, Ліда Деміцька, Зоя Граур, Марійка Зітинюк, Дарка Кивелюк, Наталка Ковальчук, Оксана Кравець, Аніта Лямах, Марта Мамчин, Мирося Новаківська, Слава Павлічка, Марійка Росола, Ніля Сđітенко, Зеня Зохор, Оксана Субтельна, Марта Татомир, Христя Татомир, Рена Шаран і Ксеня Федорів.

На балю було, як звичайно, а може й більше ніж звичайно, багато гостей з-поза Філядельфії — а зокрема з Ню Йорку й околиць, навіть з Дітройту. Загалом було понад 600 осіб, які незвичайно мило перевели час при звуках десятичленної оркестри Ерла Денні з Філядельфії.

Баль — згідно з пенсильвенійськими, філядельфійськими законами — мусів закінчитися о другій годині ранку, хоч розбавлені гості не хотіли ще покидати залі.

П. С.

Дитяча опера „Коза Дереза" в Міннеаполісі, Мінн.

„Коза Дереза" — твір Миколи Лисенка — написана зокрема для дітей. Сюжет взятий із народньої казки того ж імени. Поставити таку оперу на сцені з дітьми з молодших кляс рідної школи — це завдання не абияке. Але заряд рідної школи при православній парафії св. Арх. Михайла в Міннеаполісі, не побоявся ані труду, ані турбот, зв'язаних із таким підприємством, і у вислідку глядачі мали велике задоволення.

Опера була виконана декілька разів. Учасники мінялись, але діти перевели свої ролі із захопленням, співали із запалом справжніх артистів, і акція на сцені була жвава. Ролі виконували: коза дереза — Люба Левицька та Христя Амброзяк; лисичка — Леся Филипович; зайчики — Катруся Бреславець та Наталя Филипович; ведмедик — Христя Амброзяк, Оксана Левицька, Ніна Хоревич, рак — Галина Бреславець; півник — Наталя Мартиненко; котик — Христя Кос; Песик — Ірина Хоревич; дід — Олександер Гнобвий та баба — Ольга Пилипей.

Велике признання треба дати Анатолеві Гноєвому, що поклав багато праці і зусиль у приготованні вокальної частини опери, та п. Б. Грінвальдтові за режисерство. Декорації малював о. М. Антохій та костюми вшили пані: О. Амброзяк, О. Бреславець та К. Филипович. Супровід на піяно дали п. О. Левицький та Р. Бартолію.

Під час спільної „голодної куті" під Водохреща, учні рідної школи влаштували вечір колядок, які співались на фоні чудової сценарії карпатського села, яку намалював о. Антохій. Ця сцена зворушливо нагадала багатьом зі старших присутніх громадян їхні дитячі роки, коли вони самі ходили колядувати в рідному краю.

Треба надіятись, що так успішно почате діло естетичного виховання нашого молодого покоління буде і надалі розвиватись під умілим керівництвом людей, що розуміють важливість такого виховання для будучности української громади в Америці.

М. Г. Гайдак

Відкладено подорож пані Кеннеді

Вашингтон. — Секретар Білого Дому Пєр Салінґер повідомив журналістів, що знов відкладено виїзд пані Кеннеді до Індії до 9-го березня, бо перша леді країни занедухала на легку пересгуду (інфекцію „сайнус"). Внаслідок цього подорож пані Кеннеді буде скорочена. Вона має вилетіти 9-го березня з Вашинґтону до Риму, а 12 березня має вже бути в Ню Делі в Індії. Це вже третє відкладення цієї подорожі. Вона мала виїхати в листопаді минулого року, але вирішено тоді, що виїде в січні. Пізніше відкладено цю подорож до початків березня, а тепер дату усталено на 9-го березня. Скорочено час побуту пані Кеннеді в Індії, і вона не відвідає найбільшого індійського міста Калькути і святого для індійців міста Банарес. Відкладення подорожі сталося на зарядження особистого лікаря Президента д-ра Дженет Тревелл в Палм Бічі на Флориді.

● Т-во Українських Інженерів Америки — Відділ Ню Йорк повідомляє, що Баль Інженерів відбудеться в суботу, 3-го березня 1962 р., в залях УНДому, при 2-ій Евеню в Ню Йорку. Аранжер інж. Богдан Рак. Стрій вечірній. Оркестра „Амор". Буфет у заряді Вп. Пань 64-го Відділу СУА. — Управа.

Зі спорту

СІМКОВИЙ ТУРНІР ЗАКІНЧЕНИЙ

„Леви" — Іґелс 1:5

У неділю, 18-го лютого ц. р. закінчився в Шикаґо Сімковий Турнір у закритій залі, який тривав сім тижнів.. Першуном цьогорічного турніру вийшли „Швабен" (перший раз в історії турніру) а віцепершуном „Іґелс", перемагаючи „Левів" несподівано високим вислідом 5:1 Леви вели через п'ять тижнів у вищій Дивізії, але програли двоє останніх змагань, а це до „Швабен" 0:1 та Іґелс 1:5.

„Леви" зайняли четверте місце, на якому вони ще не були під час турніру. Що більше вони дозволили собі стрілити за останні змагання аж п'ять воріт; стільки само як їм стрілено за передостанніх шість змагань. Остаточно „Леви" здобули 8 точок, 6 втратили, та мінусове відношення воріт 8:10. Ганза здобула також 8 точок, але вона через ліпше відношення воріт 8:8 зайняла третє місце Вищої Дивізії.

В останню неділю Швабен перемогли італійців Марунс 2:0 і здобули чемпіонат та чашу Вищої Дивізії. Марунс, зійшовши на останнє восьме місце, впали до Першої Дивізії Сімкового Турніру на 1963 рік. Словаки перемігши Литовців 4:0, врятувалися від деґрадації до Першої Дивізії. Литовці внаслідок гіршого відношення воріт від Словаків разом з Марунс впали з Вищої до Першої Дивізії.

З Першої Дивізії до Вищої увійшли дві німецькі дружини, а це Кікерс — першуни та Вандерерс — віце-першуни. Сумівські „Крила" зайняли сьоме, а мексиканці Некакса восьме місце Першої Дивізії й таким чином вони будуть виключені від Сімкового Турніру в 1963 му році.

В останніх змаганнях „Леви" заграли хаотично. Наша оборона не блькувала грізних і дуже добрих стрільців Іґелс та допускала їх до стрілу. Наш напад мав лише одного грізного змагуна, а саме Стахровського. — Полякам ходило про те, щоб якнайбільше здобути воріт та взяти чашу й вони грали з великою фурією. Одначе чемпіонат Вищої Дивізії здобули німці „Швабен" кращим відношенням воріт від Іґелс. — До останніх змагань виступили „Леви" в такому складі: Кашуба, Еліяшевський, Терлецький, Мелешко, Скороход, Крат, Стахровський і Яворський.

Кінцева Табеля Сімкового Турніру — Вища Дивізія.

Місце	Дружина	Ворота	Точки
1)	Швабен	17: 5	10: 4
2)	Іґелс	15: 5	10: 4
3)	Ганза	8: 8	8: 6
4)	„Леви"	8:10	8: 6
5)	Ґрін - Вайт	5:10	7: 7
6)	Словаки	6:10	5: 9
7)	Литовці	8:14	5: 9
8)	Марунс	5:10	3:11

Ворота для „Левів" здобули в Сімковому Турнірі Крат 4; Стахровський 3 і Терлецький 1.

Петро Головатий

● З Білого Дому повідомляють, що число туристів збільшилося вдвоє від того часу, як пані Кеннеді на телевізії показувала кімнати Білого Дому та ті всі мистецькі речі, які там зберігаються. До телевізійного показу пересічно відвідували Білий Дім 1,333 особи, а після того це число становить 2,629 осіб.

● Державний секретар Дін Раск, під час відвідин коледжу в Дейвідсоні, Північна Кароляйна, заявив, що незабаром Куба знов належатиме до сім'ї американських держав, бо кубинський нарід звільнить себе від теперішнього диктаторського режиму Фіделя Кастра.

● Один із парохів Катедри св. Патрика в Ню Йорку о. Френсіс Даффі закликав у проповіді читати св. Письмо, бо хоч Біблія є бестселлером, то мало людей її читають, і той бестселлер дуже часто навіть не буває відчинюваний.

● 400,000 війська й поліції в Альжирі поставлені в стан бойової готовости з уваги на небезпеку державного перевороту, чи якихось масових бурхливих авантур в усіх містах збоку Тайної Військової Організації французьких екстремістів — після того, як буде проголошене перемир'я у війні проти арабських партизанів. Більшість французів в Альжирі підтримують ту підпільну організацію.

ТАРЗАН, ч. 4798. Білі люди в джунґлі.

Тарзан ішов за голосами до малої галявини, де сперечалися двоє людей.

Жінка була несамовита і постійно ганьбила свого компаньйона...

Аж нагло вона зупинилася на наглу появу Тарзана...